

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

לכו ונלכה

בנימה אישית

המסר המרכזי העובר בין בתריו של העלון הנוכחי אותו אנו מגישים בפניכם, הוא סיומם של ההכנות לשבת קודש ושבייתה ממלאכות עוד קודם הזמן המבשר על כניסת השבת. חשים אנו בתקופה הקצרה מאז יצאנו לדרך, כי מסר זה מחלחל מאוד, והציבור מבין את חשיבות הדבר.

אני חייב לתת כאן נימה אישית כלשהי. מאז הוטל עלי תפקיד עריכת עלון זה, התחלתי גם אני להקפיד ביתר שאת על סיומם של ההכנות לשבת בשעה מוקדמת יותר, ולא אכחיש כי בשבועות הראשונים ממש, הדבר היה נראה לי קשה מאוד, כלרגענוכרתי בדבר אחר שעדיין לא נעשה, אך ידעתי שלא אוכל להיות זה שכותב בצורה נלכבת כל כך על חשיבות הענין, בלא שאני עצמי אתנהג כך.

ואכן, מאז כבר עברו כמה שבועות, ואני רואה ברכה עצומה בדבר זה. אין כל השוואה וערוך לצורה בה נכנסת השבת בשבועות אלו בהם אני כבר יושב עם ספר תורני מוכן לפני זמן כניסת השבת, לצורה בה היתה נכנסת השבת ותופסת אותי עסוק בסידור הפלטה ומערכת החשמל.

תנסו גם אתם, ותחושו בעצמכם את ההבדל.

ספר זה, היה ניכר בעצמו כל דבריו אלו שהוא כותב, ומיד אחר הטבילה במקווה, היהזיופניו משתנה לחלוטין ומאיר באור יקרות, כשקומתו אף היתה מוגבהת יותר.

כיוצא בדבר מסופר על צדיקים אחרים, כי בימי השבת, ואף קודם לכן מזמן תוספת שבת, היה משתנה ממש מראה פניהם. הרב שך זצ"ל היה מספר, כי בוואלאזין היו הולכים לפקוד את קברו של אדם צדיק מדורות קודמים, שהיה נקרא ר' יענקל קאפ העכער, וקראו לו כך על שם שהיה כשבת נעשה גבוה יותר בגובה ראש.

לא באנו לספר דברים אלו, כדי לחפש בקרבנו אנשים כאלו שנעשים גבוהים יותר מזמן תוספת שבת, באנו רק לתאר כיצד צריכים להראות השעות האחרונות של יום שישי, שהם כבר שעות רוחניות, המשפיעות על האדם שפע רב של קדושה, אם רק ישכיל לאחוז בה.

ברור, שאדם העוסק ברגעים האחרונים בסידורי מלאכתו, והשבת מגיעה אליו מתוך החולין, אף שגם הוא מקיים את כל מצוות השבת בשלמותם, אין הוא מגיע לאותה רמה לו רק היה משכיל לסדר את ענייני החולין שלו שעה קודם, ויושב ומכין את עצמו בהכנה רוחנית לקראת בואה של שבת המלכה.

לקראת שבת לכו ונלכה.

שהם מצידנו, אך אין שום דמיון וערך לקדושה המתגלית אצל מי שהכין את עצמו ואת נפשו לקראתה, לעומת זה שהשבת באה עליו בהפתעה ובלא הכנה מעשית ונפשית ראויה.

האריך על זה בספר הקדוש 'סדורו של שבת' (בפרק הראשון ענף ג' ע"ה א), שעל אף שגודל תוקף קדושת השבת, יתר על שאר ימי השנה על כל החגים וזמני המועדים, הוא בכך שמאיר אור קדושתה ברוב חסדי הקדוש ברוך הוא, בלי שום התערבות האדם מלמטה, אך אין שום השוואה וערך בהופעת אור השבת כפי שהיא נראית על איש פשוט, מול איך שהיא נראית על אדם גדול שאור הקדושה בוער בלבו כרשפי אש, ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה התקועה בלבו, ומשתוקק ומתלהב לעבודת ה' כל שעות היממה של השבת, ואף משתדל להוסיף הרבה מהחול על הקודש, בין בכניסת השבת ובין ביציאתה.

הוא מוסיף ומתאר, את מראהו של איש המעלה, המכין את עצמו בסילודין לקראת בואה של שבת קודש, שתיכף אחר הטבילה בערב שבת ניכר עליו התנוצצות קדושת שבת המאיר על פניו, וזיו הדרת אורו מבהיק, עד שיראים לגשת אליו, ומי יוכל לספר כמה העין רואה השתנתו מימי החול, ממש כרחוק מזרח ממערב, ויותר מזה.

ידוע בפי כל, כי על הגאון הקדוש רבי חיים מטשערנוביץ בעל מחבר

אחד מהדברים המקשים עלינו את הרגשות הראויים לקראת בואה של שבת המלכה, הוא העובדה שהדבר חוזר על עצמו מידי שבוע בשבוע, ואין זה מעורר בקרבנו את הרגשות העזים, כפי שמעוררים למשל החגים המגיעים אחת לשנה.

אכן, טבע הוא באנוש, שדבר הבא מזמן לזמן, מעורר בו את הרגש הרבה יותר מדבר החוזר על עצמו תדיר.

מלבד זאת, יש טעם נוסף לעובדה שאין אנו מכינים את נפשותינו בדרך כלל לפני בואה של השבת כדי לזכות להיות מוארים באורה הגדול ובשפע הרוחני הכביר שהיא מביאה עמה בכנפותיה, כמו שאנו רגילים להכין את עצמינו לקראת בואם של החגים והמועדים, וזאת בשל היותה של השבת דבר קבוע ועומד שקדושתה אינו תלוי במעשים כלשהם מצידנו, מלבד השביטה ממלאכה, והשבת מצד עצמה משפיעה שפע של אור והשפעות קדושה עילאיות על כל איש ואיש מישראל.

לעומת זאת, אורם של המועדים, אכן תלוי בהכנות מעשיות לקראת בואם, אם במצוות המעשיות הדורשות הכנה פיזית, ואם בעצם כך שקדושת החגים אכן מגיעה על ידי קביעת עם ישראל למועדות, וכפי שמחלקים כך במטבע הברכה, 'מקדש ישראל והזמנים', שלא כפי הברכה בשבת 'מקדש השבת'.

אך יחד עם זאת, עלינו לדעת, שאף שאמת יש בדבר, שקדושת השבת אינה תלויה בפעולות כל

לשון חכמים

מסדר אדם שולחנו בערב שבת, ואף על פי שאינו צריך אלא לכזית, וכן מסדר שולחנו במוצאי שבת ואף על פי שאינו צריך אלא לכזית, כדי לכבדו בכניסתו וביציאתו, וצריך לתקן ביתו מבעוד יום מפני כבוד השבת, ויהיה נר דלוק ושולחן ערוך ומטה מוצעת שכל אלו לכבוד שבת הן.

(רמב"ם הלכות שבת ל, ה)

ויש לפנות קורי העכביש מהבית בערב שבת, וכל שכן שצריך לכבד הבית מהאבק והעפר מבעוד יום וזה הכל בכלל כבוד שבת, וידמה בדעתו כאילו יבוא אליו להתאכסן מלך בשר ודם כמה מכבד הבית ומציע המטות, וכל שכן שבת מלכתא.

(משנה ברורה רנ, ג)

פניני הלכה

שאלה: עד מתי מותר לעסוק במלאכה בערב שבת? והאם יש חילוק בין סוגי המלאכות השונות?

תשובה: חכמים אמרו שהעושה מלאכה בערב שבת מוזמן המנחה אינו רואה בה סימן ברכה, ולדעת הרבה ראשונים העושה מלאכה מוזמן זה אף עובר על איסור. ונחלקו הראשונים אם הוא מוזמן מנחה גדולה, או מוזמן מנחה קטנה, והסומך על המקילין לעשות מלאכה עד זמן מנחה קטנה, לא הפסיד. בטעם האיסור נאמרו שני טעמים, א' שיהיה פנוי להכין לעצמו צרכי שבת. ב' שלא ימשך לעשות מלאכות לתוך השבת. דין זה הוא על כל סוגי המלאכות, מלבד התעסקות במכירה וקניה, שמוותרת עד שעה קודם הדלקת הנרות.

אך ישנם שני אופנים שמוותר לעסוק אף במלאכות גם אחרי זמן מנחה, א' כשעושה את המלאכה בדרך עראי ואינו קובע את עצמו למלאכה, כגון אם הזדמן לו בדרך מקרה לכתוב אגרת, מותר לו לכתוב כשאינו קובע את עצמו לכתובה זו. ב' כשמכין צרכי שבת, שבוה מותר אפילו כשעושה לצורך אחר, ובלבד שאינו מקבל על זה שכר. ונחלקו הפוסקים אם מותר לעסוק במלאכת אומן לצורך השבת אחר זמן המנחה, או שרק מלאכת הדיוט, כגון תיקון כפתור וכיוצא בזה, מותר לעשות לצורך שבת.

יש לציין, ששכיר השכור למלאכות אצל מעביד, ואינו ברשות עצמו, עליו לעבוד כפי תנאי עבודתו, ואם תנאי העבודה מחייבים להמשיך במלאכה עד שעה מאוחרת יותר, אינו יכול להפטר מחובתו זו. אך ב"ה ברוב המקומות, אין קיים נידון זה בזמננו, כאשר מנהג המקום שאין מעסיקים עובדים בימי שישי לאחר מחצית היום.

מקורות: גמרא פסחים נ, ב וראשונים שם; רמב"ם הלכות יום טוב ח, יז; שולחן ערוך רנא, א-ב ונושאי כלים שם; מגן אברהם ומושנה ברורה רנו, א.

אמרת השבת

האדמו"ר רבי שמואל מסוכטשוב בעל ה'שם משמואל', נדרש לבאר את עניינם של שני המלאכים המלוים את האדם בליל שבת, ומברכים אותו בברכת שלום, ואף אנו מקדמים אותם בפיוט 'שלום עליכם', וגם נקראים בשם 'מלאכי השלום'.

וביאר את הדבר על פי דברי אביו רבי אברהם מסוכטשוב בעל האבני נזר שביאר את הטעם שהשבת נקראת שלום, לפי שבכל ששת ימי המעשה אין שלום בתוך גוף האדם, שהנפש הרוחנית מושכת את האדם למעלה, והגוף הגשמי מושך את האדם לחומריות למטה. אך בשבת, גם הגוף נכנע לרוחניות, ואין הוא מושך כל כך למטה, ונעשה שלום ביניהם.

זהו עניינם של המלאכים, ביאר השם משמואל, שהם מגביהים את הגוף והחומר של האדם, ועל ידי כך נעשה שלום בתוך עצמיותו של האדם, והם המברכים את האדם בשלום, ועל זה מקדמים אותם 'שלום עליכם מלאכי השרת - מלאכי השלום'.

(שם משמואל וירא תרע"ז)

פרשת השבת

וּאֵתָהּ אֶת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אַתָּה וְנִרְעַךְ אֶחָיִךְ לְדֹרֹתֶם; וְנִמְלַתֶם אֶת בְּשֵׁר עַרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם;

(וי', י - י"א)

לדעת כמה אמוראים בגמרא (שבת קלב, א) לומדים מפסוק זה, שברית מילה דוחה את השבת, שדנים מהנאמר לגבי ברית מילה לדרתם אות ברית', כפי שנאמר כן גם לגבי שבת (שמות לא) 'כי אות הוא ביני וביניכם... לדרתם ברית עולם'. וביאר התורה תמימה, שכיון שכל תוקף קדושת השבת הוא משום שהוא אות ברית לדורות בין הקדוש ברוך הוא לישראל, ולכן אינה נדחית מפני מצוה אחרת, ואם כן מכיון שגם מילה היא אות ברית לדורות כמו שבת, הרי תוקף קדושתה שווה לקדושת השבת, וממילא אינה נדחית בזמנה מפני השבת.

רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק בספרו משך חכמה כתב לבאר לפי גמרא זו את הפסוק (שמות לא, טז) 'ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם', שיש להבין מהו הלשון 'לעשות את השבת' הרי שמירת השבת היא על ידי שאין עושים כל מעשה? אלא, פסוק זה הולך על ברית מילה הדוחה את השבת, שבעשיית הברית אפילו בשבת, אין זה חילול שבת, שזה גם אות ברית בין הקדוש ברוך הוא לישראל דוגמת השבת.

מעשה לשבת

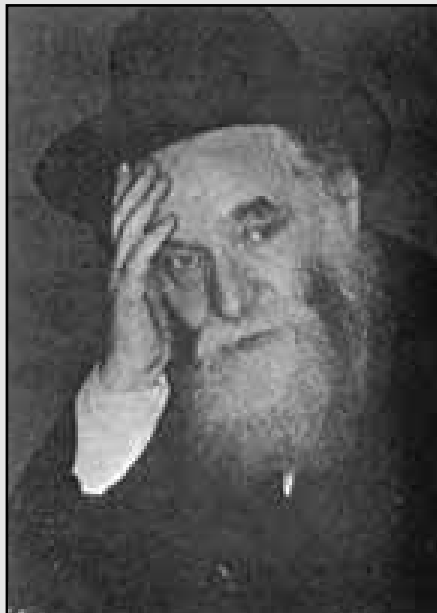
ליום שכולו שבת

של התלמיד על כך שיכול הוא להקל ולו במעט מייסוריו הנוראים של רבו.

אך, משהביא לרב את הסוכריה, הרהר הרב במוחו כשהוא מהפך במחשבתו, והפטיר ואמר 'אשמור זאת לכבוד שבת', והכניס את הסוכריה אל מתחת לכריתו. וכך עובר ומסתיים לו יום רביעי, והרב אינו מכניס לפיו קמצוץ של לחלוחית, 'אשמור זאת לכבוד שבת', גם יום חמישי בא ומגיע, ורבי אהרן מיושב כולו, ממתין לטיפת לחות לכבוד שבת. אתא יום שישי, ביקור רופאים בפתח, אחד הרופאים הבכירים חוזר שוב על נחיצותה של ההוראה שלא להכניס לפה שום דבר, אף לא קמצוץ זעיר של לחלוחית. כשהוא רואה את הסוכריה המונחת לצידו של רבי אהרן, מזדעזע הוא ואומר, אפילו מציעה אחת מסוכריה זו, עלולה לסכן מיידית את החיים של הרב.

והתברר בעצם, כי ההימנעות ממציצת הסוכריה וההמתנה לשבת, הצילה עוד שעות חיים ארוכות לגאון ישראל שכל רגע מחייו הוא נצח בהשפעתו העצומה לכל עם ישראל.

וכך נותרה סוכריה זו, ממתינה במגירתו של רבי אהרן, לכבוד שבת, לכבוד יום שכולו שבת ומנוחה לחי עולמים, לעולם שכולו שבת ומנוחה.

לעת, כדי לרווח לו קימעה מהיובש המכלה את הגוף כולו. סבר הוא רופא זה, כי מציעה קטנה כזו, אינה מסוכנת.

שמע זאת התלמיד שעמד לשרת באמונה את רבו באותם שעות קשות, ואץ רץ בחדווה גדולה, להביא סוכריה לרבו כדי לרווח לו, אושר רב הציק את לבו

בחודש חשוון תשכ"ג, חלה הגאון רבי אהרן קוטלר זצוק"ל, את חליו האחרון ממנו לא קם. באותה תקופה קשה ומרה, שכב ספר התורה החי בבית החולים, כשהוא מוקף בחבילי יסורים קשים ומכאובים נוראיים, והרופאים כולם נרתמו כדי לנסות להציל את חייו של גאון ישראל.

בהתכנסות הרופאים לדון בדבר מצבו, ניתנה הוראה ברורה לכל הצוות המטפל והסועד את הגאון בחליו, כי סכנה ברורה היא לו אם יכניס לפיו דבר מאכל או משקה כל שהוא, וכל מזונו יסופק על ידי צינורית הזנה בלבד. טיפה אחת, עלולה לסכן את חייו בצורה מיידית, התריעו הרופאים.

וכך נוספה לסאת ייסוריו של רבי אהרן, עוד דבר נורא, יובש בפה. היובש הוא דבר נורא שאי אפשר לתארו, לשונו הסתכסכה בין שיניו, והוא לא יכול היה להוציא כמעט אף דיבור קל מפיו, 'תדבק לשוני לחכי'. ובכל אותם ימים, אף לא טיפת מים אחת, לא הורשתה להכנס לפיו של רבי אהרן.

ביום רביעי באותו שבוע, ראה רופא תורן את ייסוריו הקשים של רבי אהרן, ובפרט שהוא מתייסר בדבר זה שאינו מצליח להניע את לשונו מחמת הצמא הנורא, והרשה שיתנו לרבי אהרן סוכריה על מקל, כדי שיוכל למצוץ אט אט זעיר של לחלוחית מעת

זכריהם הם זכרונם

רבי אברהם ישעי' קרליץ החזן איש - ט"ו חשוון תשי"ד

אחד מהדברים שהיה החזן איש מוטרד בהם עד למאוד מאז שעלה לארץ הקודש, הוא שמירת השבת וצביונה בכל מושבות ישראל בארץ הקודש. כאבה לו העובדה שבחברת החשמל ישנם יהודים המחללים את השבת לצורך הפעלת המכונות המייצרות את זרם החשמל בשבת, ופסק את פסקו בצורה נחרצת כי איסור גמור הוא להשתמש בזרם החשמל בשבת קודש, ואף חקק איסור זה על ספרו (חזון איש אורח חיים לה, ד) בכתבו שיש בשימוש בחשמל המיוצר תוך כדי עשיית מלאכות בשבת על ידי יהודי, איסור חילול השם, שאינו חס לכבוד שמים, כיון שהוא שימוש ציבורי. ואכן, המון תלמידיו ותלמידי תלמידיו וקהלות רבות הצועדים לאור פסקיו, נוהגים כך הלכה למעשה, ומשתמשים בשבת בזרם החשמל המופק מגרטורים פרטיים.

לצורך צעיר שפנה אליו בבקשו שיערוך לו תיקונים על חטא בו נכשל ל"ע, כתב לו החזן איש (קובץ אגרות ג, קמט) 'דקדוק בשמירת השבת בכל ל"ט מלאכות, הוא הטוב שבת תיקונים'.

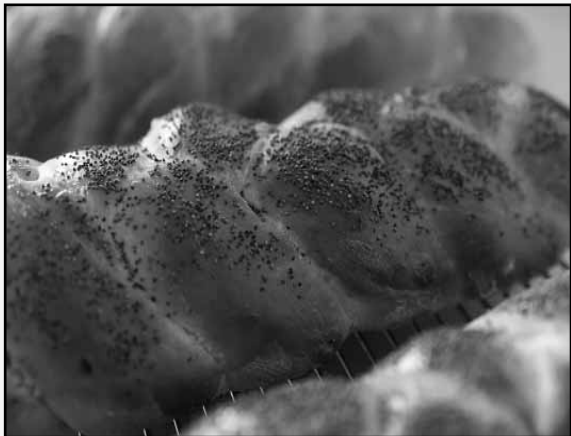
מעשה ובן אחיו רבי שלמה שמשון קרליץ נסע ביום ו' באוטובוס לעיר אחרת, ואירעה תאונת דרכים בה נפצע הוא ועוד אנשים ששהו באוטובוס. כששמע על כך החזן איש, אמר שהטעם שזכות התורה בה עסק אחיינו לא הגינה עליו ועל נוסעי האוטובוס, משום שהם נסעו בשעה מאוחרת ביום שישי, דבר שעלול להביא למכשול בשמירת שבת, ולכן לא הגינה עליהם זכות התורה (חוט שני פרק ח).

מרן ה"חזון איש" זצ"ל

יְלָדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים:

חַזוּ'ל מְסַפְּרִים לָנוּ, עַל גְּדוּלֵי הָאֲמֹרָאִים, שֶׁהֵם בְּעֶצְמָם עֲסָקוּ בַּהֲכָנֹת בְּגוּפָם לְכַבּוֹד שַׁבָּת. לְמַשָּׁל עַל הָאֲמֹרָא רַב חֲסֵדָא מְסַפֵּר שֶׁהָיָה הוּא בְּעֶצְמוֹ עוֹמֵד וְחוֹתֵךְ יִרְקוֹת דָּק דָּק לְכַבּוֹד שַׁבָּת, עַל הָאֲמֹרָאִים רַבָּה וְרַב יוֹסֵף מְסַפֵּר שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים וּמְבַקְעִים עֲצִים בְּגִרְזָן לְחֲתִיכוֹת קִטְנוֹת לְכַבּוֹד שַׁבָּת, עַל הָאֲמֹרָא רַב נַחֲמָן מְסַפֵּר שֶׁהָיָה מִפְּנֵה מַהֲבִית אֶת כְּלֵי הַחֹל, וּבְעֶצְמוֹ מְכַנֵּס אֶת הַכְּלִים הַנִּצְרָכִים לַשַּׁבָּת עֲצָמָה. נִזְכָּר כִּי מְדַבֵּר בְּגְדוּלֵי קְדוּשֵׁי הָאֲמָה, שֶׁלָּהֶם הָיוּ אֲלֵפֵי תַלְמִידִים דְּבוֹקִים בְּאוֹרְחוֹתֵיהֶם וּבַתּוֹרָתָם, וְאִם רַק הָיוּ אוֹמְרִים רְמֹז קַל לְתַלְמִידֵיהֶם, הָיוּ הֵם אֲצִים רְצִים לַעֲשׂוֹת עֲבוֹרִם אֶת כָּל אֲשֶׁר יִבְקָשׁוּ, וְהִנֵּה, הֵם לֹא חֲסוּ עַל כְּבוֹדָם, וְאֵף לֹא הִנִּיחוּ לְאַחֲרֵים לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת אֵלּוּ הִרְאוּיּוֹת לְמִשְׁרָתֵם, כִּי הֵם בְּעֶצְמָם רְצוּ לְהִיּוֹת שְׂתָפִים פְּעִילִים בַּהֲכָנֹת מַעֲשִׂיּוֹת לְכַבּוֹד שַׁבָּת.

וּמָה אֲתָנוּ? גַּם אֲנַחְנוּ הַקְּטָנִים יְכוּלִים לַעֲזוֹר בְּפְעֻלוֹת מַעֲשִׂיּוֹת לְהַכִּין אֶת הַבַּיִת לַשַּׁבָּת, לַעֲזוֹר לְסַדֵּר אֶת חֲפְצֵי הַמְּקַצָּה לְהַכְנִיסָם לְמִקְוֹתֵיהֶם, וְלִפְנֵי שַׁבָּת כְּפָר יִהְיֶה לְבַיִת מְרָאָה שַׁבָּתִי.

שַׁבָּת שְׁלוֹם.

המדור מנוקד לזיכוי הרבים לריבוי כבוד יקר
תפארת השבת ע"י איש לבב הרב ר' אליהו לוי שיחי,
יזכה לכל הברכות המובטחות למנחילי כבוד השבת

משל ונמשל

יום הכלולות הגיע, יושבת הכלה בביתה, לובשת את שמלת הכלולות ונערכת בפאר ליציאה לאולם השמחות בו נערכת השמחה הגדולה, משוש חייה. וכך יוצאת היא מביתה ופוסעת לכיוון הרכב המוביל אותה לאולם, מלווה בשושבינותיה החגיגיות במיטב מחלצאותיהם.

עבר שם פרחח אחד, נטל מלוא אגרופו מרפש ובוץ שהיה במגרש ממול, והטיח זאת היישר על שמלת הכלולות, שהוכתמה מיד בכתם בוץ מכוער. פרצה הכלה בבכי תמרורים, וכמעט התעלפה מרוב יגון. ראה זאת הפרחח וניגש למקום ושאל 'מה כבר עשיתי? וכי פגעתי לה בעיניים שכך בוכה היא? הרי רק את הבגד הכתמתי, ומה בכך?'

משיבות השושביניות ואומרות לו: הרבה יותר גרוע הוא פגיעה זו בכגד הכלולות מאשר פגיעה בעינים, משול הדבר לפגיעה בלב לבה, איך תיגש היא לנישואין עם בגד מוכתם בבוץ?

הנמשל: השבת הוא יום הנישואין של כנסת ישראל עם הקדוש ברוך הוא, כל שבת צריכים אנו לקדש אותה שתהיה כולה קדושה ברוחניותה לכבוד השבת. המחלל את כבודה של השבת, ומתעסק בה בדברי חולין, משול הוא למי שמטיל בוץ על בגד הכלולות, שעל אף שאינו מחלל הוא את עצם השבת, ואינו עושה בה מלאכה חס וחלילה, הרי הוא מחלל ופוגע בלב לבה של השבת.

(רבי שמשון פינקוס)

יכולה היא שתרחם

זכות הפצת הגליון
תעמוד לרפואתו השלימה והמהירה של
הילד משה יעקב בן יונה
בתוך שאר חולי ישראל

קח גם אתה חלק בהפצת גליון זה
והדפס כמה עותקים
להפצתם בבתי הכנסת באיזור מגוריך!

מסייעים להפיץ את אור השבת
ורואים ישועות

דולה זכות השבת להגן בעד התומכים והמסייעים
ברפואות, ישועות, פרנסה, וכל מיילי דמיטב.

לתרומות והקדשות, לזכות ולע"ג,
וכן לפרסום בעלון:
052-7636030

קוראי עונג

לכבוד מערכת 'ישמחו'.

אחר דרישת שלומכם הטוב, והברכה על היוזמה הברוכה לחזק את ענין כבודה של השבת.
רציתי לעורר, כי לענ"ד עד שמעוררים על תוספת השבת לפנינו, יש לעורר על תוספת
השבת שלאחריה, שהם דברים הנוגעים לעיקר הדיון, שכן לא אחת רואים אנשים יראים
ושלמים מדקדקים בקלה כבחמורה, המוציאים את השבת ועושים מלאכות בתוך שעה
שלאחר השקיעה, כשלדעת רבינו תם, שכן פסק המחבר בשולחן ערוך, עדיין שבת הוא,
ולכל הפחות בין השמשות, וא"כ נכשלים הם בחילול שבת קודש. היתכן הדבר?

בברכת התורה והשבת. ישראל ויליגנר. שיכון קרית יואל בני ברק

תשובת המערכת:

הדברים שעוררתם, נתונים הם למחלוקת, ועל זה נאמר נהרא נהרא ופשטיה, כשרבים
מבין קהלות הקודש כאן בארץ ישראל, נוהגים כבר עשרות ומאות בשנים, על פי הוראות
מנהיגיהם וגדולי התורה שהם הולכים וצועדים לאורם, לכל העניינים שבתורה, שלא כדעת
רבינו תם. וסוברים הם שהוכרע כאן הדיון להלכה, כדעת הגאונים או דעות אחרות, שזמן
צאת הכוכבים הוא בזמן מוקדם הרבה יותר. וכיון שכן, אי אפשר לבוא ולומר שיחמירו
כשיטת רבינו תם מדיון תוספת שבת, שהרי לדעתם כבר הוכרעה ההלכה, ואין זה שייך כלל
לתוספת שבת. לעומתם, קהלות רבות, שהרי לדעתם כבר הוכרעה ההלכה, ואין זה שייך כלל
רבינו תם ועוד הרבה ראשונים, הסוברים שעד שעה 121 דקות לאחר השקיעה עדיין אין זה
צאת הכוכבים המתיר לעשות מלאכה. ויש כאלה הנוהגים כן רק לחימרא בעלמא.

שונה הדבר בהכנות לשבת קודש, שעליהם מעוררים גדולי הדור שייסימו אותם מוקדם,
שהוא לא רק מדיון תוספת שבת, אלא אף מדיון כבוד השבת ועונג שבת. זאת ועוד, המדובר
הוא לאותם המקפידים מאוד שלא לעשות שום מלאכה חלילה מהשקיעה של ערב שבת,
שעליהם אמורים הדברים שייגמרו להכין את מלאכות ערב השבת זמן רב קודם לכן, כדי
שלא יינסו לעשות מלאכה אף לאחר זמן זה.

לעיקרו של דבר, אמת הוא שאף ביציאת השבת אין להזדרז ולצאת, אף זה אינו מכבוד
השבת למהר ביציאת השבת, ויש להוסיף אף ביציאתו מהחול על הקודש.

זמני כניסת ויציאת השבת

שבת לך לך

ירושלים	בני ברק	חיפה
4.16	4.30	4.20
הדלקת הנרות:		
מוצאי שבת:	5.28	5.30
	5.28	5.28

ישמחו

להנחלת כבוד השבת וקדושתה בישראל

לקבלת הגליון בכל שבוע,
ולהערות הצעות ותרומות:
ysmechu@gmail.com

ר' יענקל, האם במחזורים
הקודמים של הדף היומי הבנת מה זה:
"ציפרא דקאים עד קרצוליה
במיא ורישיה ברקיע"
המוזכר באגדות רבה בר בר חנה
בפרק המוכר את הספינה (בבא בתרא עג-עד)?

במחזור הזה תזכה להבין זאת
על ידי הספר "אגדתא דבי רב"